

EERSTE KAMER DER STATEN-GENERAAL**Zitting 1970-1971****Nr. 8**

Het eindverslag is gedrukt onder nr. 180 van de zitting 1969-1970.

NOTA NAAR AANLEIDING VAN HET EINDVERSLAG
van de vaste Commissie voor Justitie omtrent het ontwerp van wet tot verhoging van de grens van de bevoegdheid van de kantonrechters, alsmede van de grens van appellabiliteit van vonnissen van deze rechters in burgerlijke zaken en, in verband daarmee, opheffing van de grens van appellabiliteit van vonnissen van de rechtbanken in burgerlijke zaken. (Ingezonden 24 september 1970).

Ter beantwoording van de in het eindverslag van de commissie gestelde vragen merkt de ondergetekende het volgende op.

In antwoord op de vraag, of de ondergetekende blijft bij zijn mening, dat de rechters niet overbelast zijn, kan hij slechts herhalen dat aan de hand van de mede door leden van de rechterlijke macht opgestelde normen er nauwellettend op wordt toegezien dat de gerechten voldoende bezet zijn. Zonodig vindt uitbreiding plaats. Omdat de behoefte daartoe aan de hand van de normen wordt bepaald, is er zelden verschil van mening tussen een gerecht en het departement van de ondergetekende over de vereiste formatie. Wel is het zo, dat op het ogenblik een aantal vacatures bestaan, waarin helaas nog niet kon worden voorzien.

De ondergetekende ziet mede daarom met belangstelling de resultaten van de werkzaamheden van de commissie-Dubbink, die tot taak heeft het aanbod van buitenstaanders voor functies bij de rechterlijke macht te stimuleren, tegemoet.

Wat betreft de soms lange tijdsduur van procedures is het de ondergetekende gebleken, dat niet voldoende feitelijke gegevens beschikbaar zijn aan de hand waarvan kan worden nagegaan of inderdaad van grote vertragingen sprake is, dat wil zeggen: vertragingen welke door een andere werkwijze van de gerechten voorkomen zouden kunnen worden. Omdat de ondergetekende een inzicht in de feitelijke verhoudingen onontbeerlijk acht is, op zijn verzoek, en onder auspiciën van drie presidenten van rechtbanken een onderzoek aangevangen naar de werkelijke duur van de civiele procedures bij de arrondissementsrechtbanken. Voor dit onderzoek is een onderverdeling gemaakt naar aard en fase van procedures om zo exact mogelijke gegevens te verkrijgen. Aan de hand van de resultaten van dit onderzoek zal worden gezien of er sprake is van een te lange tijdsduur van de gemiddelde procedure en wat eventueel daaraan kan worden gedaan.

De ondergetekende heeft de Orde van Advocaten gevraagd om hem in te lichten over haar standpunt ten aanzien van het geopperde denkbeeld, dat de uitoefening van de procureursfunctie niet telkens tot één enkel arrondissement ware te beperken. Na ontvangst van de gevraagde inlichtingen zal, zo nodig, nader overleg worden gepleegd.

Ten slotte is de ondergetekende wat de verplichte rechtsbijstand betreft van mening dat niet gezegd kan worden, dat de regeling daarvan aanmerkelijk verschilt van hetgeen daaromtrent in de omliggende landen is voorgeschreven. De rechts-

bijstand is in die landen, met uitzondering van België waar men behalve voor het Hof van Cassatie, ook voor de gerechten, van een hogere instantie dan de Vrederechter, steeds in persoon kan verschijnen, immers slechts verplicht voor gerechten vergelijkbaar met de rechtbanken en de gerechten van een hogere instantie. Deze verplichte rechtsbijstand is, juist zoals dit in Nederland het geval is, in het algemeen voorbehouden aan advocaten.

Voor de met de kantonrechter vergelijkbare rechter kan men in de omliggende landen indien men dat verkiest, steeds in persoon of bij gemachtigde verschijnen, welke de regeling overeenkomt met het in Nederland geldende systeem.

In zoverre is er sprake van een afwijkende regeling dat in die landen, met uitzondering van Duitsland, in het algemeen slechts een advocaat als gemachtigde kan optreden voor de met de kantonrechter te vergelijken rechter. In België en Frankrijk kunnen, zoals bij memorie van antwoord is vermeld, daarnaast ook de echtgenoot en bepaalde verwanten als gemachtigden optreden, terwijl in Frankrijk de categorie gemachtigden daarenboven nog is uitgebreid tot personen in dienst van een procespartij of werkzaam in diens onderneming. In Duitsland kan evenwel, juist zoals in Nederland, iedere handelingsbekwame persoon, mits voorzien van een schriftelijke volmacht, voor het Amtsgericht optreden als gemachtigde. Het ten aanzien van laatstgenoemd land bij de memorie van antwoord gestelde betreffende de verlening van de rechtsbijstand in het algemeen, heeft dus slechts betrekking op de verplichte rechtsbijstand voor gerechten van hogere instantie dan het Amtsgericht.

De bovenvermelde afwijkingen betreffen derhalve de niet-verplichte rechtsbijstand.

Bij de behandeling van het onderhavige wetsontwerp in de Tweede Kamer heeft de ondergetekende reeds te kennen gegeven, dat het punt van de verhouding tussen competentiegrens en verplichte rechtsbijstand te zijner tijd nader zal worden gezien.

De Minister van Justitie,

C. H. F. POLAK.